

Kutsestandard vs. kompetentsiprofiil

Aimi Püüa

OsKuS hindamissuuna juht

11. märts 2026

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna räägin

- ▶ **Miks** kompetentsiprofiilid?
 - ▶ **Mis** on kompetentsiprofiil?
 - ▶ **Kuidas** kompetentsiprofiil lahendab probleemi?
-

Mis toond meid siia, edasi enam ei vii...

Väljakutse

- ▶ Tööturu oskuste **vajaduste kiirem kajastamine** kutsesüsteemi kokkulepetes.
- ▶ Õpetamise **kiirem ja paindlikum** reageerimine **tööturu oskuste vajadustele**, sh **tulevikuoskustele**.

Kompetentsiprofiilid (KP)

- **Kompetentsiprofiil on** tööalase kompetentsuse kirjeldus kompetentside kogumina.
- Kompetentsiprofiil on alati seotud **valdkonnaga** – kas majandustegevuse valdkonna, õppevaldkonna, õppesuuna, kutseala, ametiala või konkreetse ameti või töökohaga.
- **Valdkond on kokkulepe** – valdkonna mõiste sisule ja ulatusele piiranguid ei seata.
- Kompetentsiprofiil on kutsestandard, ametikompetentsiprofiil, rollipõhine kompetentsiprofiil.

Kompetentsiprofiil on tööturu vajaduste peegel

- ▶ Kajastab tööturu oskuste vajadusi – kompetentsid, mida on vaja tööturul.
 - tänane vajadus
 - tuleviku vajadus
 - vastavus EKR-i tasemele
- ▶ Kompetentsiprofiilis kirjeldatakse kompetentsid ja tegevusnäitajad EKR-i tasemel.
- ▶ Kompetentsiprofiil on **sisend** õppekava koostamiseks, mitte õppekava ise.

Senine kutse-/kutsestandardipõhine loogika vs. uus kompetentsipõhine loogika

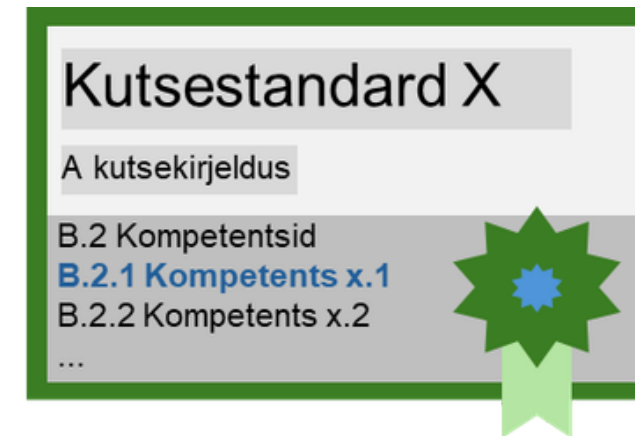
Kutsepõhine

Kompetentsid on kirjeldatud kutsete lõikes – igal kutisel oma kutsestandard.

Sama sisuga kompetentsid on eri standardites erinevalt sõnastatud.

Kutsete vahel kompetentside võrdlemine ja uuendamine on aeganõudev – iga standardi “B-osa” kompetents tuleb eraldi analüüsida.

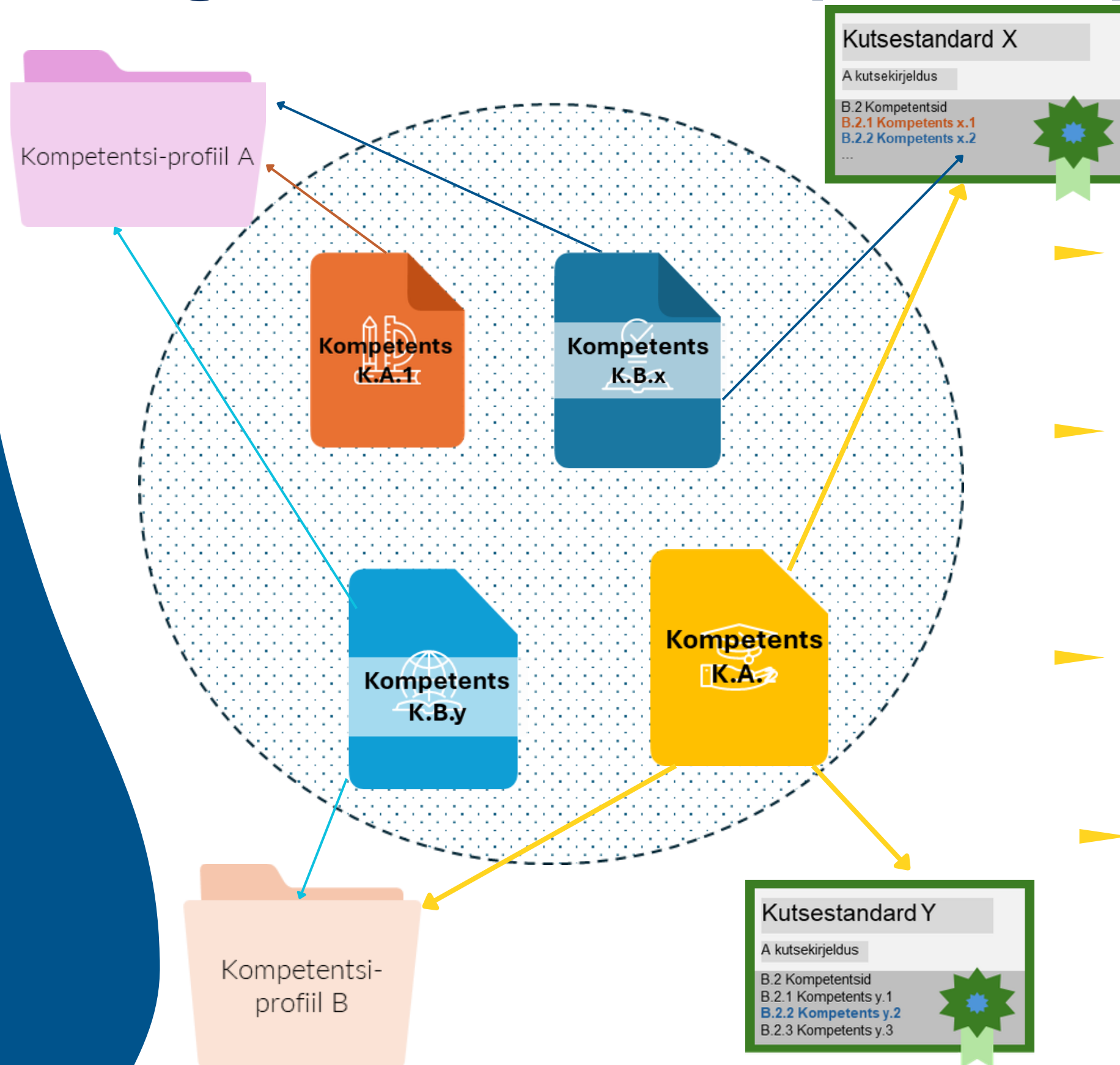
Kutsestandardita ametite kompetentsivajadus jääb nähtamatuks.

Samad või sarnased kompetentsid

Senine kutse-/kutsestandardipõhine loogika vs. uus kompetentsipõhine loogika

Kompetentsipõhine

Lähtekohaks on **valdkonna ühine kompetentside kogum**, mitte üksik kutse.

Sama kompetents saab kuuluda mitme ameti kompetentsiprofiili, kutsestandardisse – iga profiil valib vajalikud tegevusnäitajaid.

Uuendusi tehakse **kompetentsi tasandil** – muudatus kajastub kõigis profiilides ja standardites, mis seda kompetentsi kasutavad.

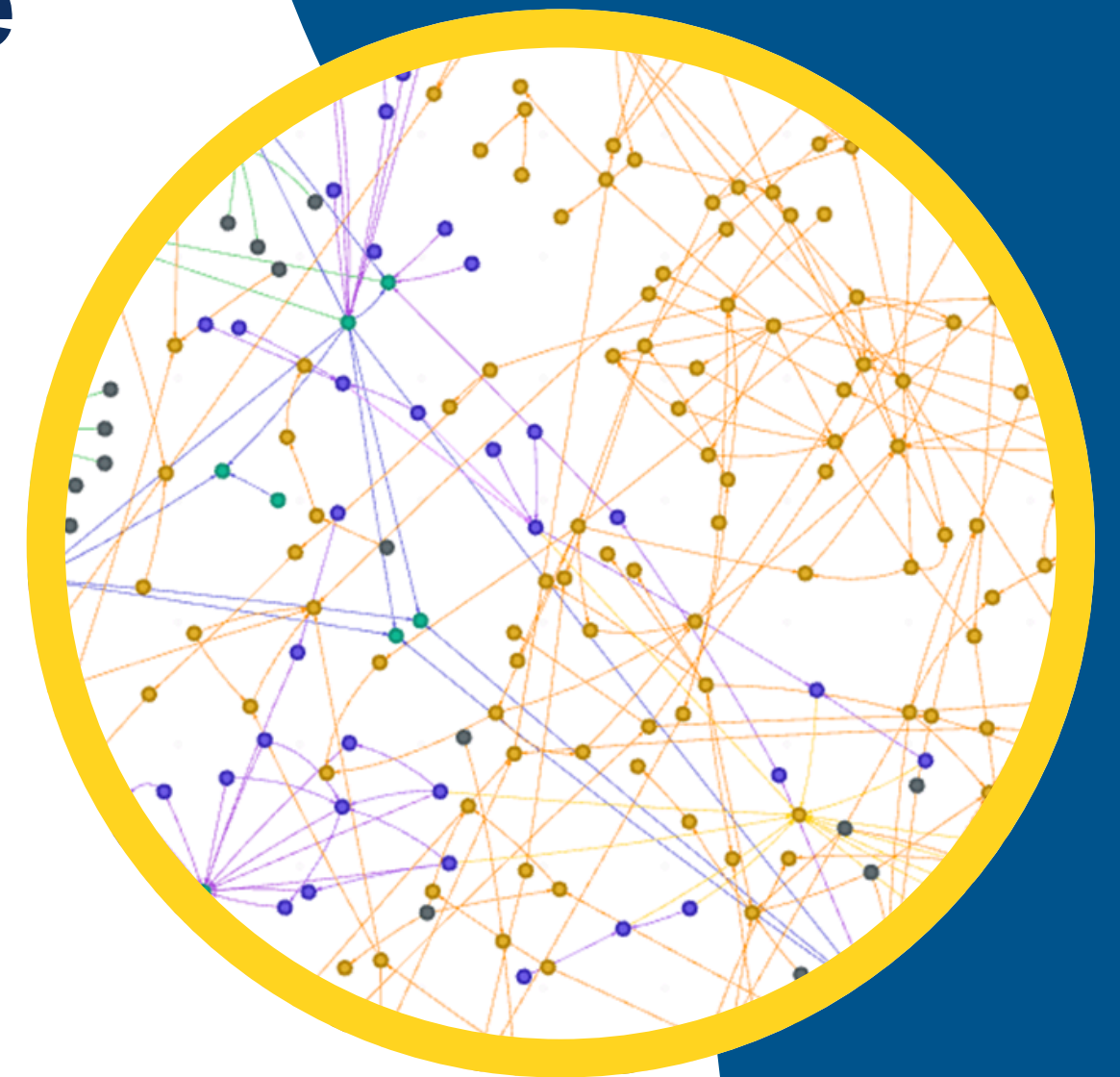
Kutsestandardita ametite kompetentsivajadus on **nähtav**.

Tööturu muutused kiiremini ja paindlikumalt õppesse

- ▶ **Kiire reageerimine** – uus oskus lisatakse esmalt valdkonna kompetentsina.
- ▶ **Ühest kohast laiali** – sama kompetents liigub seoste kaudu kõigisse dokumentidesse.
- ▶ **Kõik vajadused nähtaval** – näeme ka kutsestandardita ameteid ja tulevikuoskusi.
- ▶ **Lühem tee tööturult õppesse:**
tööturu oskusvajadused → kompetentsiprofiilid → õppekavad

Tehnoloogia kui kompetentsipõhise süsteemi „kiirendi”

- ▶ Üks kord kirjeldatud kompetents – palju kasutuskohti
- ▶ Üks muudatus – mitu uuendatud dokumenti
- ▶ **Kiirem protsess:**
tööturu sisend → kompetentsiprofiilid → õppekavad

Valdkonna vaade

... valdkonna kompetentsiraamistik

Põhifunktsioonid - Planeeri, Arenda, Teosta, Toeta, Juhi

Valdkonna nimetus

1. Valdkonna kirjeldus
2. Valdkonda kuuluvate ametite loend
3. Reguleeritud kutsete loend + link kutsestandardile
4. Valdkonna üldoskused
5. Valdkonna läbivad kompetentsid
6. Valdkonna kompetentsid
7. Tuleviku trendid

Kutsestandard, EKR tase

"B" osa

1. Üldoskused
2. Kompetentsid, sh
läbivad kompetentsid
3. Tulevikutrendid/-
oskused

Ameti 1 kompetentsiprofiil

Ameti nimetus: EKR tase

1. Ameti kirjeldus
2. Üldoskused
3. Kompetentsid, EKR tase
4. Läbivad kompetentsid
5. Tulevikutrendid/-oskused

Ameti 2 kompetentsiprofiil

Ameti nimetus: EKR tase

1. Ameti kirjeldus
2. Üldoskused
3. Kompetentsid, EKR tase
4. Läbivad kompetentsid
5. Tulevikutrendid/-oskused

Ameti "n" kompetentsiprofiil

Ameti nimetus: EKR tase

1. Ameti kirjeldus
2. Üldoskused
3. Kompetentsid, EKR tase
4. Läbivad kompetentsid
5. Tulevikutrendid/-oskused

Mis kasu saavad eri osapooled?

- ▶ **Õppekava koostaja:** ajakohane ja ühtne sisend tööturu oskuste vajadustest.
- ▶ **Tööandja ja õppija:** arusaadav pilt, milliseid oskusi on valdkonna tööde tegemiseks vaja – lihtsam võrrelda rolle, planeerida õpinguid ja karjäär.
- ▶ **Profiilide koostaja:** kompetentside ühine alus – lihtsam ja kiirem ajakohastada ning ühtlustada.
- ▶ **Poliitikakujundaja:** terviklik ülevaade, milliseid oskusi süsteem pakub, milliseid vajab ja kus on tühimikud.

Kuus sammu kompetentsiprofiili väljatöötamisel

Kus oleme täna ja kuhu edasi?

▶ Täna

- metoodika versioon 1.0 on valmis
- töös 10 pilootprofiili
- lisanduvad uued valdkonnad, uued profiilid
- kaasame eri osapooli
- anname sisendi tehnoloogiaarendusteks

- ## ▶ Pikem eesmärk 2029:
- kõik valdkonnad liiguvad järk-järgult üle kompetentsipõhisele loogikale ning kompetentsiprofiilid on kättesaadavad ja kasutatavad ühtse digilahenduse kaudu.

Aitäh!